Αποχαιρετισμός στον Κώστα Αγαπίου

Αντώνης Μαούνης*

Οσοι βρισκόμαστε εδώ για να αποχαιρετήσουμε τον Κώστα, ξέρουμε ότι σε όσους τόπους έζησε, υπήρξε μια παρουσία δύσκολο να την αγνοήσεις: Είτε επρόκειτο για διαδηλώσεις στο κέντρο της Αθήνας είτε για τα στέκια των Εξαρχείων, την καθημερινή διαδρομή της Σκουφά για το γραφείο, τις διακοπές στη Σαντορίνη και τη Φολέγανδρο, τα σπίτια των φίλων στο Παρίσι. Με έναν τρόπο κατάφερνε να διευρύνει τις διαστάσεις των χώρων, με μια παρουσία για κάποιους εμβληματική.

Ξέρουμε ότι αναφερόταν στην οικογενειακή του καταγωγή, την Πόλη και τον Βόλο, τόπους με πολιτιστικό βάθος και αγωνιστικές παραδόσεις.

Κυρίως, όμως, ξέρουμε ότι η ιστορία των δικών του όρισε εξαρχής τις κοινωνικές του αναφορές. Ηταν η ιστορία των κομμουνιστών γονιών του, της θείας και του θείου του, του «Στάλιν», του συνονόματου ξαδέλφου του.

Αυτοί όρισαν εξαρχής ψηλά τον πήχη και τις ανυποχώρητες γραμμές για τη δική του κομμουνιστική επιλογή. Ομως, ήδη από τα σχολικά του χρόνια στο Βαρβάκειο και μέχρι τέλους, το μεγάλο πάθος του Κώστα παρέμεινε η εργασία. Η σχέση του με τα επιστημονικά πεδία του πολιτικού μηχανικού ήταν σχέση περίπου ερωτική.

Αμέσως μετά τις σπουδές του, η ένταξή του στο γραφείο του Αλέκου Κουμπή και της

Αντειας Χατζιδάκη αποτέλεσε ένα μεγάλο γεγονός, απέναντι στο οποίο ο Κώστας ανταποκρίθηκε με τρόπο μοναδικό. Η επαγγελματική του ενηλικίωση και διαδρομή στο πλευρό δύο από τους κορυφαίους μηχανικούς της γενιάς του ’50 και του ’60, με ιστορική διαδρομή στο κομμουνιστικό κίνημα, εκ των οποίων ο πρώτος ήταν ταυτόχρονα ο κατά πολλούς κορυφαίος κριτικός και απύθμενος γνώστης της ιστορίας της ελληνικής νεωτερικής λογοτεχνίας, άνοιξε εξαρχής διάπλατα στην εργατικότητα και το ζωηρό ερευνητικό πνεύμα του Κώστα αχανείς γνωστικούς, καλλιτεχνικούς και επαγγελματικούς ορίζοντες.

Ο συνδυασμός της αταλάντευτης πολιτικής στράτευσης με την ψηλή επιστημονική και επαγγελματική επίδοση αποτελούσαν για τον Κώστα ένα είδος επαναστατικού πολιτισμού, μια ηθική της εργασίας βαθιά ανατρεπτική. Ως έναν βαθμό πρόκειται και για κληροδότημα στη γενιά του ’60 από μια κομμουνιστική παράδοση που, στις εποχές του ωφελιμισμού που ακολούθησαν, γίνεται όλο και πιο δυσνόητη, όλο και πιο δυσεύρετη. Ο Κώστας αποτέλεσε έναν επιφανή εκπρόσωπο αυτής της ηθικής κι αυτού του πολιτισμού.

Οι θυελλώδεις δεκαετίες του ’60 και του ’70, οι μεγάλες ελπίδες αλλά και οι διενέξεις και ο κατακερματισμός του κομμουνιστικού κινήματος δημιούργησαν ένα στρατόπεδο, στο οποίο ο Κώστας ήταν αμετάκλητα ενταγμένος, συμμετέχοντας στις μάχες που θεωρούσε σημαντικές, αλλά και αποφεύγοντας να προσχωρήσει κομματικά σε κάποιο από τα πολιτικά θραύσματα που το αποτελούσαν. Υποστήριζε με όλες τις ευκαιρίες τις δικές του, συστηματικά διαμορφωμένες και προσεκτικά τεκμηριωμένες απόψεις. Αντιμετώπιζε καυστικά αλλά και με χιούμορ και με ανοχή τις συντροφικές διαφορές: Δεν θα τον ξανακούσουμε να υποστηρίζει τη μετονομασία της Πλατείας των Εξαρχείων με το όνομα του αγαπημένου του «τρότσκα». Δεν θα ξανακούσουμε πλέον κανέναν να μας μιλά για το «ΚΟΥΚΟΥΕΞ».

Ηταν προσηλωμένος, ώς το τέλος του, στον αγώνα ενάντια στις επί δεκαετίες νεοφιλελεύθερες πολιτικές και τις ασφαλίτικες μεθοδεύσεις για τη συκοφάντηση του αντιδικτατορικού αγώνα και για τη σπίλωση της τιμής των αγωνιστών του. Ενώ και ο ίδιος αποτέλεσε πριν 20 χρόνια στόχο τέτοιων μεθοδεύσεων, κορύφωση αυτής του της ενασχόλησης ήταν η πολύπλευρη υποστήριξη του ξαδέλφου του κατά της κατηγορίας για τη συμμετοχή του στον ΕΛΑ.

Η πολιτική του δράση, που ξεκίνησε από τους αγώνες για το 15% στην παιδεία κατά τη δεκαετία του ’60, συνεχίστηκε με την αντίσταση κατά της δικτατορίας και με την αποχουντοποίηση, στην οποία έπαιξε σημαντικό ρόλο, μετά τη Μεταπολίτευση, μένει να

καταγραφεί και να ιστορηθεί.

Στους συνδικαλιστικούς αγώνες των μηχανικών μετείχε από την αρχή της Μεταπολίτευσης, ενταγμένος σε παρατάξεις της Αριστεράς, στον Σύλλογο Πολιτικών Μηχανικών και στο ΤΕΕ, στην αντιπροσωπεία του οποίου υπήρξε εκλεγμένο μέλος, εκπροσωπώντας τη Συσπείρωση Αριστερών Μηχανικών.

Ως κομμουνιστής, δεν αγνόησε την κοινωνική διάσταση της δουλειάς του μηχανικού, απορρίπτοντας, για παράδειγμα, οποιαδήποτε συμμετοχή του σε έργα που σχετίζονταν με τους Ολυμπιακούς Αγώνες, προσφέροντας την επιστημονική του συνδρομή για τη διαμόρφωση κινηματικών αυτοδιαχειριζόμενων συλλογικών χώρων, από την κατάληψη της Κεραμεικού ώς την κατάληψη της Χέυδεν, συνδράμοντας αγώνες για την αποτροπή κοινωνικά επιβλαβών έργων, με πρόσφατο παράδειγμα τη μάχη του Δήμου της Νέας Φιλαδέλφειας για την αποτροπή κατασκευής ενός γηπέδου καταστροφικών διαστάσεων.

Με τη στάση και την εργατικότητά του αναδείχτηκε σε διακεκριμένο και περιζήτητο επιστήμονα και επαγγελματία, με ψηλών απαιτήσεων μελέτες και επιβλέψεις ιδιωτικών και δημοσίων έργων. Ακόμα όμως και τότε, δεν απέφυγε να γίνει στόχος και σε ένα ακόμα διαφορετικού είδους κυνήγι μαγισσών, μετά τον σεισμό του ’99, από μια πολιτεία που προγράφει εξιλαστήρια θύματα, αφού η ίδια έχει προηγουμένως προτρέψει στην κερδοσκοπική οικοδομική αυθαιρεσία και έχει καταλύσει τον δημόσιο έλεγχο των κατασκευών -για να δικαιωθεί τελικά 60 φορές, μέσα σε 60 δίκες.

Το βαρύ οικονομικό και ψυχικό κόστος των δύσκολων επιλογών του ο Κώστας το σήκωσε άξια, πατώντας, πρώτα απ’ όλα, σε σπάνια ανθρώπινα χαρίσματα. Με ευφυΐα και με τρυφερότητα, με βαθιά αντισυμβατική διάθεση, με μεγάλο απόθεμα ψυχής και πάντα με την παροιμιώδη του εργατικότητα, ήξερε να αντιμετωπίζει γιγάντιες δυσκολίες.

Ηξερε να αναζητά τις ισορροπίες και να διαβαίνει ανάμεσα στα χαρίσματα και τα ανθρώπινα πάθη του, τα οποία υπερασπίστηκε μέχρι τέλους.

Η παρουσία της συντρόφισσάς του Ενης ήταν ανεκτίμητη σε αυτή τη μοναδική διαδρομή.

Θα θυμόμαστε τη βαθιά καλοσύνη και το ενδιαφέρον του για όλες και για όλους τους φίλους και τις φίλες του, για τους νέους συναδέλφους του, για τα παιδιά. Ισως αυτά να διέκριναν με τον διεισδυτικότερο τρόπο τα ιδιαίτερα χαρίσματα του Κώστα και ίσως για αυτό αποκτούσαν με την πρώτη ματιά μιαν αυθόρμητη σχέση οικειότητας μαζί του,

προσφέροντάς του το αυθεντικότερο τεκμήριο γνησιότητας.

Στη συντρόφισσα και τους συγγενείς του ευχόμαστε θερμά συλλυπητήρια.

Μοιραζόμαστε τον πόνο τους.

* Ο αποχαιρετισμός αυτός εκφωνήθηκε στην πολιτική κηδεία του Κώστα Αγαπίου, στο Α΄ Νεκροταφείο, χθες 3/9/18.

Πηγή: efsyn.gr